

KOULUKULJETUSOPAS

Tämä esi- ja perusopetuksen koulukuljetusopas sisältää Polvijärven koulukuljetuksia koskevat periaatteet ja toimintaohjeet. Oppaan tavoite on varmistaa koulukuljetusten toimivuus kaikkien osapuolten näkökulmasta.

Sisällys

1. Oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen	1
2. Ei oikeutta maksuttomaan koulukuljetukseen	2
3. Saattoavustus	2
4. Järjestyssäännöt ja vakuutukset	2
5. Onnistunut koulukuljetus	3
OPPILAS	3
HUOLTAJA	3
KULJETTAJA	3
LIKENNÖITSIJÄ	4
KOULU	4
KOULUTOIMISTO	4
TIENHOITOKUNNAT	4
KAIKKI TEILLÄ LIIKKUVAT	4

1. Oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen

Perusopetuslain (PoL) esi- ja perusopetuksen oppilaalla on oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen esi- ja perusopetuksen järjestämispaikkaan, kun koulumatka yhteen suuntaan ylittää 5 km. Oppilaan koulumatkalla tarkoitetaan matkaa oppilaan vakituisesta, väestörekisteriin merkitystä asuinpaikasta kouluun. Oppilaan koulumatkan pituus lasketaan lyhyintä, yleisessä käytössä olevaa jalankulku-, kevytliikenne- tai autoliikenteen tietä pitkin kotiportilta koulun portille. Koulukuljetusta ei järjestetä välttämättä koko koulumatkalle, vaan koulumatka voi muodostua osittain oppilaan itse kulkemasta osasta. Lisäksi oppilaalla voi olla oikeus maksuttomaan kuljetukseen koulumatkan vaikeuden rastittavuuden tai vaarallisuuden perusteella.

Maksuton koulukuljetus esiopetuspaikkaan tai lähikouluun järjestetään Polvijärvellä ilman hakemusta

- E - 2 -luokan oppilaalle, jonka koulumatka ylittää 3 km (Kunnanvaltuusto 27.5.1992 §54). Esiopetuksen osalta kuljetustarpeesta on kuitenkin ilmoitettava esiopetukseen ilmoittautumislomakkeessa.
- 3 - 9 -luokan oppilaalle, jonka koulumatka ylittää 5 km (PoL 32 §)
- E - 9 -luokan oppilaalle, jonka koulumatka muodostuu oppilaan ikä tai muut olosuhteet huomioon ottaen muuten muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi (PoL 32§).

Koulumatkan vaikeuden ja rasittavuuden perusteella maksuton koulukuljetus voidaan järjestää vain huoltajan kirjallisen hakemuksen perusteella. Päätöksen asiassa tekee sivistysjohtaja asiantuntijalausunnan (terveydenhoitaja, lääkäri, psykologi, sosiaalityöntekijä) perustella. Lausunnossa tulee todeta yksilöity tarve, perusteet sekä ajanjakso, jona kuljetus on välttämätön sekä mahdollinen esitys kuljetusmuodosta (esim. tarvitsee taksikuljetuksen tilapäisen liikuntarajoitteen takia). Lausunto ei velvoita kuntaa kuljetuksen järjestämiseen, mutta sitä käytetään asiantuntija-apuna päätöksenteossa. Harkinnanvarainen koulukuljetus voidaan myöntää pääsääntöisesti korkeintaan lukuvuodeksi kerrallaan.

Koulumatkan vaarallisuuden arviointi tehdään koulutoimistossa. Tarvittaessa apuna käytetään Koululiitu-ohjelmaa sekä tiehallinnon ja poliisin lausuntoja. Jos koulumatkan vaarallisuudessa on kyse petohavainnoista (susi, karhu...) asiantuntijana käytetään riistanhoitoyhdistystä.

Koulumatkan mittauksen suorittaa koulukuljetuksista vastaava henkilö karttaohjelmaa käyttäen.

Oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia (PoL 32§). Oppilaan koulumatkaan sisältyvän itse kuljettavan osuuden kilometriä kohti käyttämän keskimääräisen kävelyajan arvioimiseksi käytetään seuraavaa taulukkoa:

Ikä	Kävely- matka min
5	20
6	20
7	18
8	18
9	16
10	16
11	14
12	14
13	12
14	12
15	11
16	11

Yhteishuoltajuudessa oleville oppilaille koulumatkat järjestetään ainoastaan väestörekisteriin merkitystä asuinpaikasta (KHO 2006:10). Jos kuljetuksesta ei aiheudu kunnalle lisäkustannuksia, oppilas voi saada maksuttoman kuljetuksen myös toisen asuinpaikkansa (ei väestörekisterissä oleva) ja koulun välille.

Polvijärven kunta ei sitoudu järjestämään korvaavia kuljetuksia force majeure –tilanteissa eli esim. huonoissa keliolosuhteissa tai kuljetuspalveluihin kohdistuvien työtaistelutoimenpiteiden aikana. Näissä tapauksissa päätös oppilaan kouluun lähettämisestä on huoltajan vastuulla.

2. Ei oikeutta maksuttomaan koulukuljetukseen

Maksutonta koulukuljetusta ei järjestetä

- a. päivähoitopaikasta esiopetuspaikkaan eikä esiopetuspaikasta päivähoitopaikkaan, jos ne sijaitsevat eri osoitteissa
- b. aamu- ja iltapäivätoiminnasta kouluun eikä koulusta aamu- ja iltapäivätoimintaan, jos ne sijaitsevat eri osoitteissa
- c. terapia-, lääkäri- yms. käynteihin
- d. kaverin luokse tai ylipäänsä muualla kuin kotiosoitteeseen (kotiosoitteisiin)
- e. jos lapselle myönnetään oikeus opiskella muualla kuin lähikoulussaan (Kirkonkylä / Sotkuma) tai oppilas vaihtaa asuinkuntaa kesken perusopetuksen, mutta lapselle myönnetään oikeus jatkaa koulussa Polvijärvellä, huoltaja vastaa mahdollisista kuljetuskustannuksista (POL 32 §:n 3 mom). Jos kuljetuksesta ei aiheudu kunnalle lisäkustannuksia, oppilas voi saada maksuttoman koulukuljetuksen.

Oppilaalla, jolla ei ole oikeutta maksuttomaan koulukuljetukseen kodin ja koulun välillä, on mahdollisuus käyttää koulukuljetusta kodin ja koulun välillä tai esim. kaverin luokse maksamalla kuljetuksesta, mikäli autoon mahtuu ja auton reitti on sopiva ko. kuljetukseen. Sekä linjaliikenteessä että kunnan ostamissa vuoroissa kuljettaja perii matkustajalta voimassa olevan hinnaston mukaisen taksan. Reittimuutoksia ei maksavien kyyditettävien vuoksi tehdä. Kuljetettävien oppilaiden määrässä tai reiteissä voi tapahtua muutoksia lukuvuoden aikana, jonka vuoksi itsemaksavien oppilaiden kuljetusta ei voida taata koko lukuvuodeksi.

Lukiolaiset voivat käyttää koulukuljetuksia, mutta heiltä kuljettaja/liikennöitsijä perii Kelan koulumatkatuen omavastuuosuuden.

3. Saattoavustus

Huoltajille voidaan maksaa esi- tai perusopetuksen oppilaan kuljettamisesta korvausta tilanteissa, jossa oppilaan sijoittaminen olemassa oleviin reitteihin olisi hankalaa oppilaan asuinpaikan, aikataulujen tai oppilaan sairaudesta/vammasta johtuvan erityisen syyn vuoksi. Saattoavustuksen maksaminen vaatii aina sivistysjohtajan erillisen päätöksen. Korvaus on puolet kunnallisen yleisen työ- ja virkaehtosopimuksen kulloinkin voimassa olevasta kilometrikorvauksesta. Korvaus maksetaan huoltajalle laskun perusteella jälkikäteen.

4. Järjestyssäännöt ja vakuutukset

Koulujen järjestyssäännöt ovat voimassa myös koulumatkoilla.

Kunta on vakuuttanut kaikki oppilaat koulussa tai koulumatkalla tapahtuvan tapaturman varalta. Vakuutus koskee varsinaista kouluaikaa ja koulumatkaa sekä koulun järjestämiä opinto- ym. retkiä. Vakuutus korvaa tapaturman aiheuttamat hoitokulut. Esinevahinkoja ei korvata. Iästä huolimatta tahallaan vahinkoa aiheuttanut tai hänen huoltajansa on korvausvelvollinen. Kunta ei ole korvausvelvollinen oppilaiden aiheuttamista vahingoista. Liikennöitsijä ja oppilaan huoltaja sopivat vahinkojen korvaamisesta keskenään.

5. Onnistunut koulukuljetus

Koulukuljetukset ovat joukkuepeleitä, jossa jokaisella on oma tehtävänsä. Kun jokainen hoitaa oman tehtävänsä, kaikki voittavat!

OPPILAS

- huolehdi, että Sinulla on kotoa tai koululta kuljetukseen lähtiessäsi matkakortti mukanas (jos autossasi sellainen on käytössä). Jos sinulla ei ole matkakorttia mukanas, matkan kustannukset voidaan periä huoltajiltasi
- ole ajoissa sovitulla koulukuljetuksen odotuspaikalla. Kuljettajalla ei ole velvollisuutta odottaa Sinua jos myöhästyit sovitusta ajasta
- odota autoa rauhallisesti, älä aiheuta vaaraa itsellesi tai muille. Jos auto on myöhässä yli 15 minuuttia kotipysäkilläsi, soita 1. kuljettajalle 2. huoltajillesi. Jos et saa ketään kiinni tai saat tiedon että autoa ei ole tulossa, voit palata kotiisi.
- nouse autoon reippaasti mutta ryntäilemättä. Tervehdi kohteliaasti kuljettajaa
- istu penkille ja kiinnitä turvavyö koko matkan ajaksi
- noudata hyviä tapoja autossa ja ota muut matkustajat huomioon. Koulun järjestyssäännöt ovat voimassa myös koulumatkan aikana
- kuuntele kuljettajan antamia ohjeita
- kerro kuljettajalle, jos matkan aikana tulee ongelmia itselle tai toisille tai jos huomaat ilkivaltaa tai kiusaamista
- poistu autosta viivyttelämättä. Jos joudut ylittämään tien, odota kunnes auto on jatkanut matkaa

HUOLTAJA

- varmista että lapsesi liikkuminen kuljetuksen pysäkillä ja sieltä pois sujuu turvallisesti
- huolehdi, että lapsi on ajoissa kuljetuksen odotuspaikalla ja että hänellä on vaadittava matkakortti mukanaan (jos sellainen tarvitaan). Ilman korttia matkustavien lasten kuljetuskustannukset voidaan periä huoltajilta.
- ohjaa lasta pukeutumaan sään mukaisesti. Kuljetus voi sääolosuhteiden tai teknisten ongelmien vuoksi viivästyä tai jäädä kokonaan tulematta tai kuljetus voi keskeytyä
- opasta lasta käyttämään pimeällä heijastinta ja kuljetusreitin varteen pyöräilläessä pyöräilykypärää
- ohjaa lapsia mahdollisissa kuljetukseen liittyvissä käyttäytymisongelmissa tarvittaessa yhdessä koulun kanssa
- ilmoita koululle ja kuljettajalle etukäteen, jos lapsi ei tarvitse jonain päivänä kuljetusta. Samoin jos lapsi haetaan koulusta eikä hän siten tule kuljetukseen, on myös siitä ilmoitettava koululle ja kuljettajalle. Varmista että olet tallentanut itsellesi kuljettajien puhelinnumerot
- ole yhteydessä liikennöitsijään tai koulutoimistoon kuljetuspalveluihin liittyvissä kysymyksissä tai kehittämistoiveissa

KULJETTAJA

- tärkein tehtäväsi on kuljettaa lapset turvallisesti määränpäähänsä (koti/koulu). Muista noudattaa nopeusrajoituksia ja käytä matkapuhelinta vain handsfree –laitteen avulla
- älä ohita lapsen noutopaikkaa ennen ilmoitettua aikaa
- tervehdi jokaista autoon nousevaa lasta. Käyttäydy lapsia kohtaan ystävällisesti mutta jämäkästi. Säilytä maltti kaikissa tilanteissa. Huomioi, että pienet koululaiset voivat kokea neuvomisenkin pelottavana.
- varmista että autossa on tarvittava koulukyytikilpi paikallaan
- huolehdi että Sinulla on kuljetettavien lista aina mukana

- käytä turvavyötä ja varmista että myös kaikki lapset käyttävät. Älä lähde ajamaan ennekuin kaikki ovat istumassa ja turvavyöt ovat kiinni
- muista että olet salassapitovelvollinen eli kuljetettaviin tai heidän perheisiinsä liittyviä asioita ei kerrota ulkopuolisille
- puutu lasten epäasialliseen ja kovaääniseen käytökseen kuljetuksen aikana liikenneturvallisuus varmistaen. Ilmoita ongelmatilanteista tarpeen mukaan huoltajille, koululle tai koulutoimistoon
- perusopetuksen oppilaat jäävät kyydistä ja nousevat kyytiin kirjaston edustalta. Touko-, syys ja elokuussa yläkoululaiset voivat jäädä kyydistä ja nousta kyytiin urheilukentän pysäkiltä. Lukiolaiset voivat aina nousta kyytiin myös pysäkeiltä tai matkahuollon toimipisteestä
- kuljettajan tupakointi auton ulkopuolellakin tartuttaa tupakan hajun vaatteisiin ja voi aiheuttaa pahoinvointia lapsille autossa. Vältä siis tupakointia.

LIKENNÖITSIJÄ

- vastaa siitä, että kuljetuspalvelu (kalusto, kuljettajat ja palvelun laatu) vastaa kunnan kanssa tehtyä sopimusta
- tiedottaa välittömästi aikatauluviivästyksistä (yli 15 min) tai muista häiriöistä kuljetuksessa liikennöitsijäkohtaisesti sovitulla tavalla kuljetettaville oppilaille / huoltajille / koululle / koulutoimistoon
- ohjeistaa kuljettajia lasten ja nuorten asiakaspalvelussa

KOULU

- järjestää kuljetusoppilaiden valvonnan mahdollisena kuljetusten odotusaikana
- huolehtii, että oppilailla on mahdollisuus olla ajoissa koulukuljetuksen odotuspaikalla
- perehdyttää lapset ja huoltajat tarvittavilta osin tähän kuljetusoppaaseen
- ohjaa lapsia mahdollisissa kuljetukseen liittyvissä käyttäytymisongelmissa yhdessä huoltajien kanssa

KOULUTOIMISTO

- suunnittelee kuljetusreitit esi- ja perusopetuksen työjärjestysten pohjalta yhdessä liikennöitsijöiden kanssa
- vastaa kuljetusten toimivuudesta sekä kunnan ja liikennöitsijöiden välisten kuljetussopimusten noudattamisen valvonnasta
- huolehtii siitä, että liikennöitsijällä on tarvitsemansa yhteystiedot

TIENHOITOKUNNAT

- Yksitystien hoitokunta tai toimitsijamies vastaa siitä, että tie on liikennetarvetta vastaavassa kunnossa. Mikäli tiellä ei pystytä ajamaan koulukyytejä, liikennöitsijä ilmoittaa asiasta suoraan tienhoitokunnalle sekä koulutoimistoon. Korvaavia kuljetuksia ei järjestetä.

KAIKKI TEILLÄ LIKKUVAT

- Esi- ja perusopetuksen oppilaat ovat lapsia, jotka vasta harjoittelevat turvallista liikkumista liikenteessä. Jokaisen tielle liikkujan vastuulla on erityisesti huomioida tiellä liikkuvat oppilaat ja koulukuljetuskyltein varustetut autot.